

F O A I E

pentru

minte, inimă si literatură.

№. 22.

Luni, 2. Junie

1847.

РЕФЪТАРЕА

пъререї Длѣи І. К. Шѣллер деспре
цернапа ориѣине а лимвеї ромѣне.

(Длѣкѣере.)

Съ не длѣтоарчет ла челе 50 кѣ-
винте че с'аѣ скѣзѣт дѣн 91, шѣ сѣ маї а-
дѣзѣгѣт вртѣтоареле, де сѣгѣрѣ романе шѣ
знеле челтѣче:

51. Ассемѣнѣ, сеамѣнѣ, семене, ас-
семенеа. Дл дѣче ла енглезѣл same, sa-
meness, шѣ готѣкѣл sama. Длѣсѣ дл тѣте
нѣ есте алтчева декѣт рѣдѣчина романѣ
sim, дл sim-ilis, шѣ дакѣ нѣ сѣнт сѣрорѣ
дѣн India, аптої аоглѣи л'аѣ прѣимѣт де ла ро-
манѣ, шѣ готѣи аїчѣ тот дела колонїле ро-
мане. Алѣтѣрѣт не италїан: somigliare,
rassomigliare, спанїол. semeiante, портѣг.
semelhante (се пронѣочїе lh ка gl итал.)

52. Десшѣрѣ, vede орѣ чїне кѣ е кон-
трарѣѣ лѣи дл-шѣрѣ, шѣ кѣ vine дела шѣрѣ
= series. Прѣн вртаре е де прѣкосѣ а дл-
вѣла не ла векиї цернапѣ дѣпѣ scheren =
а длпѣрѣдї etc.

53. Пентрѣ фѣтѣ, фетѣ, фатѣ, macho-
rom. феатѣ, е де прѣкос сѣрѣшѣ а мерѣе
дл Svedia ла foeda, кѣнд е маї апроане
foetus etc.

54. Гѣтѣ е кѣвѣнт челтѣк = апоплес-
сїе. Де вор фѣ авѣт в. цернапѣ gutte, л'аѣ
прѣимѣт шѣ еї тот де акколо. Ла аоглѣ
gout шѣ ла франчесѣ goutte длссемнеазѣ
nodargѣ; іар ла рето-romanѣ gutta, dagut-
ta = апоплессїе.

55. Жокѣ де прѣкос се дѣче нѣмаї ла
аогл. jog, скот. jaug, шѣ фѣрѣ кѣвѣнт дл
скрїе jogg ка сѣ семене нѣмаї кѣ ачесте.
Де фадѣ есте латїнѣл iocus, итал. gioco,
giuoco, giocare, шѣ giucare = а жѣка, шѣ
а се жѣка.

56. Кѣстѣ, а кѣста, зїче кѣ длссемнеа-
зѣ вїагѣ! шѣ дл редѣче ла в. цернапѣ
keist! шѣ ла сведїкѣл gust. Дар а кѣста
нѣ длссемнеазѣ вїагѣ, чї а ста — кѣ чева,
дела преп. кѣт, орѣ кѣ шѣ стаѣ = con-
stare, кѣт се фаче шѣ сѣффѣл etc. Дакѣ
арделеанѣл длтреавѣ: кѣт маї кѣстадї?
аста нѣ ва сѣ зїкѣ, декѣт: кѣт маї стадї,
кѣт стадї, — кѣ сѣпѣтатеа, — кѣт вѣ
аффагдї = итал. come state?.. Тот кѣ а-
чевѣ прескѣртѣчїне а лѣи стаѣ с'а фѣкѣт
дела ad шѣ стаѣ, ad-естѣ, вѣрѣнд пентрѣ
езфонїе не е = ad-sto = стаѣ лѣогѣ че-
ва, — ла чева, — адштѣптѣ.

57. Маїкѣ дл редѣче ла в. цернапѣ mag,
mage, mais = кѣтпѣдїе, шѣ magas прѣрїндї!
Дар маїкѣ нѣ есте алтчева декѣт о фор-

мъ маї мъгълитоаре дін мамікь шї мамікь дін мама, поате імітанд пе словенї. Addeвъртєл кєвѡт есте мама шї мѡма, португалїї зїкѣ маї, — шї ашшеа се пѣтє фаче маїкь шї фѣръ а іміта пе словенї. Кєвѡтєл есте вѣтрѡнѣ romanѣ. *)

58. Мѡнѣ, а мѡна, лл мѡнѣ ла оланд. menpen, кѡнд латїнєл minare, п'ар фї кїар а мѡна; італ. menare, фр. mener.

59. Мѡнзѣ. Пе мѡнзѣ лл кастъ ла в. церт manzen = цїцъ; — авем лосѣ пе векиєл латїнѣ mannus = мѡнзѣ. — лл тїмпєл де мїжлокѣ mannus = калѣ, manna = еапъ, — в. Du-Fresne.

60. Мѣпескѣ? Поате мѣпїѣ, мѡпїѣ? Ачеста пѣ вїне дела англосакѣл маenan а се тѡпгвї, etc., чї дела mania = фѣріє, furor.

61. Мереѣ. Дакъ лл dedѣче дела фрісікѣл maga = опреаллѣ, аппої пої кѣ маї мѣлт дрептѣ лл пѣтем dedѣче дела maga = ллтарзієре.

62. Пішкѣ, се зїче шї підїгѣ, а підїга. Ачеста пѣ е дела англ. pinch нїчї caccopєл raetsch-en, чї ллтрегѣ span. rızcar, італ. pizzicare, рето-ром, rızchiar.

63. Скѣтѣр, пѣ дела церт. scutan, чї дела excutere, італ. scuotere. Addeвъртєл ворвїнд скѣтѣрѣ пѣ есте декѡт о алтѣ фор-

мъ маї транспїтївѣ а верѣєлвї скотѣ орї сквот, — скотере — сквотере. —

64. Спаргѣ пѣ е дела сведїкѣл spial-ka = а крепа, а деспарте. Спаргѣ п'аре пѣмаї ідеєа фрѡндереї орї фѣрїмѣреї лл вѣкѣдї, чї шї орїдїнала ллсемпѣчїєне де ллпрѣштїєре, ресїпїєре, респѡндїєре. Ної зїчем: „advnarea с'а спартѣ,“ адекъ с'а ресїпїт, с'а ллпрѣштїят. Есте ллтрегѣ латїнєл spargere.

65. Спєнѣ, спєнєре, штїдї де внде лл dedѣче? Дела в. церт. spanen, spenen = а ллдѣплека = überreden! Чїне поате фї аттѡт де ллпетрїт, ка сѣ пѣ прїчеапѣ кѣ спєнѣ, а спєне, пѣ есте декѡт латїнєл expono, exponere?

66. Стрѣдїєре, стрѣчїєаре, стрѣчїєнєаре. Пѣ е дела оландїкѣл schrantzen, нїчї дела англ. scranch = а мѣшка, а рѣпе кѣ гѣра, чї есте італїанєл struggere = а сдровї, а стрїка, а дѣрѣпѣна — struggimento, struggitore, etc.

Скѣзѡнд ачесте 66 дїн 91 маї ретѡнѣ 25 кѣвїнте. Дїн ачесте 25 маї скѣдем, пе вєпєле, кєре, дакѣ лл addeвърѣ вор фї, пегрешїт пѣ сѡнт декѡт лл врезн сѣвѣрвїѣ де але Сївїєлвї:

1. Феадє, феадѣ, фадѣ? зїче кѣ ар фї вєзеєаллѣ? Ынде се ворѣшєте? 2. Гємо-лескѣ, лл локѣ де мъгѣлескѣ? Аста пѣ се поате. Доарѣ ллвѣлвїѣ, коколешескѣ? Аттєнчї е ка гїєтѣескѣ. 3. Лѣдѣ, = сїмплѣ? простѣ? Чїне лл кєппоаште? — Ассєменєа 4. Шорт = рѣшїє? Де а фї, аппої пѣте сѣ фїє лат. scortum. 5. Смїд = тѣпетѣ? Ачесте пѣ се потѣ лѣа дрептѣ нїчї вл тємєїѣ. Маї ретѡнѣ ашшеа дар 20? Кѣ 20 де кѣвїнте пѣ се ллтємєїазѣ нїчї о іпотєсѣ, деспрє орїдїнєа врезнєї

*) M. T. Varro in fragm. ex Catone „de liberis educandis“ — addѣче: „Cum potionem ac cibum buas ac pappas dicunt, (pueri romani), matrem, mammam, patrem tattam.“ De mїpare есте кѣ верѣєл вѣѣ орї вєаѣ, пєптрѣ рѣзнчї нїчї пѣпѣ лл zїєа де астѣзї с'а цїпѣт ла фєтєїєлє ромѡне. Елє шї акѣм зїкѣ мїтїтєїєлор лор: вѣї, вѣїє, сѣ вѣїє, — сѣ вѣїѣ = buas. — Ла Плєзтѣ їарѣ: opus est — liberto — quod pappet = сѣ пєпє etc.

лімбе. Съ vedem ші п'ачесте ші съ ле
лѣѣм dīnappoi :

1. Спѣлѣ, а спѣла. Дл dedъче дела
цѣрм. sprūlen = а трече легѣпѣндѣсе не
лѣпѣгѣ чева, а преліѣде, а лові ші а спѣ-
ла цѣрмѣл? — Ромѣпѣл, каре dīn кѣ ші
стаѣ а фѣкѣт кѣстѣ, dīn ad ші стаѣ = а-
дестѣ, а пѣтѣт dīn спре, свпра ші лаѣ, съ
факѣ спѣлѣ, лѣсѣндѣ аффарѣ не р.

2. Сарікѣ, de ші се vede ла готі sa-
erk, англо-сассіі syrck; дар фіінд кѣ о аѣ
англезіі sark = кѣташѣ, франчезіі serge;
ші sarge, sargette = хайѣ де лѣпѣ орі
пѣпѣрѣ рарѣ ші гроасѣ, — span. sarga =
idem, се vede кѣ сарікѣ е de орісіѣне чел-
тікѣ.

3. Сѣрак, дакѣ нѣ е о деценератѣ dīn
miserakѣ дела miser, дела каре маі авем
mishellѣ, анпоі кѣ греѣ се ва пѣтѣ dedъче
дела гот. saurgan, в. цѣрм. serag, каре
сѣнт tot Sorge = гріже. Saurgan готікѣл
вртѣазѣ а се пропѣчіа sorgan = Sorge.

4. Шмак сігѣр цѣрманѣ. — 5. Шаі-
кѣ, шеікѣ — нѣ е ромѣнѣ. — 6. Шіагѣ,
поате ші счіагѣ шчігѣ — о аллѣтѣрѣ кѣ
англ. joke, ші латіѣл iocus, нѣ е de кре-
зѣт. — 7. Свіческѣ = всѣзкѣ — іар есте
аневоіе а'л dedъче дела гот. ші sasson.
spika etc = а вска. — 8. Рѣтѣ дакѣ нѣ
е деценерѣтѣрѣ dīn pratum, анпоі есте
фрате кѣ маціарікѣл гѣт — 9. Рѣокачіѣ?
Сѣ фіе дела в. цѣрм. raunen, ruenken =
а скові? — 10. Ріфѣ, мѣрцініт кѣвѣнт дл
локѣ де котѣл челѣл mare. Нѣ пѣтеа а
нѣ фі стрейѣ. — 11. Пазѣ зіче кѣ е дела
sass. pas? Нѣ е de крезѣт; маі кѣрѣнд
о фортѣтѣрѣ дела павѣзѣ, кѣ лѣпѣдарае
лѣі в орі вѣ, — ка сѣзтескѣ дела сѣвт. —
12. Патѣ, се vede дл addevѣрѣ а фі дела

готікѣл bad, — в. цѣрм. rett, etc. — 13.
Mide = лѣпѣ de міеі, дела цѣрм. mieke,
mietz, mieze, дар нѣ се поате ші дела
mickѣ, ка лѣпѣ mickѣ, мѣрѣнтѣ? — Поате
сѣ фіе ші цѣрманѣ. — 14. Mare, дл дѣче
ла в. цѣрм. mar; дар аѣ ші челтіі mar,
maur = mare. N'ар пѣтѣ фі ші о скіѣмѣ-
чіѣне dīn maior (magnior), maiorе? Diez,
дл граматіка лімвелор romane II., 243 ва
а'л траѣе дела mas, maris, mare! — 15.
Малѣ, сѣ фіе оаре дела англікѣл mole =
Damm? 16. Лѣла негрешіт нѣ е ромѣнѣ;
дар чіне штіе де ва фі дела sass. lullen
= а свѣе? — 17. Грѣозѣ, дл ва дела ан-
глік. grend = а сѣрові? — 18. Гравѣ,
дела sass. gra, grade = ізте. — 19. Дл-
вѣдѣ, а дѣвѣда дл пѣне лѣпѣгѣ в, цѣрм.
witz = штііндѣ, witzten = а форма. Дар
дѣвѣдѣ нѣ се іеа нѣмаі де карте, орі де
кѣпѣноштіѣне, чі addevѣрата лѣі дѣсемпѣ-
чіѣне есте а се deda, а се депрінде ла
чева = дѣвѣдѣ вѣаѣ, дѣвѣдѣ рѣѣ, — а
десвѣда etc. — Тот ашшеа ші італіанѣл
avvezzare. — Дл вртѣ :

20. Чіга-міга! — „fnis coronat opus“
Длсѣ чіга-міга дл дісертѣчіѣнеа азторѣ-
лѣі нѣ е чеа дīn вртѣ; нічі поі нѣ вом
дѣкеіа кѣ чіга-міга, чі кѣ о алѣ соріорѣ
де але еі, Дар штіці де внде dedъче не
чіга-міга? Дела англ. gewgaw, каре зіче
кѣ се пропѣчіе гѣіга (чева маі алѣфел).
Дела гѣіга, пѣпѣ ла чіга-міка есте вп ad-
devѣратѣ salto mortale. Чіга-міга есте вп
фелѣ де ворѣ ка ші терѣа - перѣа орі
тѣрѣа — пѣрѣа, вп німіка. Де терѣа —
перѣа дѣкаі штіѣ кѣ е о ватѣокѣрѣ а
ачеллеі пѣрѣці де моштеніре, че дѣпѣ дре-
птѣл romanѣ ретѣнеа, дакѣ се даѣ челле
дінтѣіѣ 2 маі грасе, ла чеі кѣ прекѣдінде.

А треіа парте че маї ретѣнеа ера педн-семпѣтоаре, (tertia pars, орі tertia parte) ши де ачеа ера де ватжокѣрѣ. Терда — перда пѣ е алтчева декѣт = tertia parte саѣ ла ітаііанѣл terza parte. Кѣвѣотѣл терціѣ се афѣл ши аствѣзі ла пої ши се зіче пѣтаї де вітеле тінере че інтрѣ дн ам треїмеа анѣ. Съ пѣ фіе оаре чїга-міга о а чїпчеа парте, ши маї мікѣ декѣт тер-да, дн каре кѣвѣотѣл чїпчі съ се фї стрѣ-формат пентрѣ міка, ка перда дела парте пентрѣ терда? — Фіе че ва фї, пѣціоѣ пе пасѣ де еллѣ.

Ачесте сѣнт ачелле 139 кѣвінте ре-дѣсе аналїтїче ла рѣдѣчїнеле лор. Кѣте сѣнт цертане? Жѣдече орі чїне. Дар вор-вірѣм де о сорїоарѣ а чїгѣї-мігѣї. Аста есте ла фага 84 голоток, голоточї, че се зіче ши голоток etc. Днсемнеаѣ дн-вѣлѣїтѣрѣ, гіемѣїре, днкѣркаллѣ. Днве-дерат ачі пѣ есте декѣт о скїмѣвѣїсне дїн рѣдѣчїна латїнѣ globus = glomus = гіемѣ. Ши де внде о дедѣче авторѣл? Дела Galli-Mathias! каре ла англї есте gallimatia ши се пропѣчїе кам ашшеа: gallimeeschae. Мїнѣнат! Galli-Mathias деїне дела вѣїетѣ адвокат, каре ворвїнд днпїнтѣа вѣїї трї-вѣпалѣ деспре вѣ кокошѣ алѣ вѣїї Матеїѣ, дн локѣ де а зіче Gallus Mathiae = ко-кошїл лѣї Матеїѣ, днкѣркѣндѣсе а зіч Galli-Mathias = Матеїл лѣї Кокошїѣ. Де внде а пѣтѣт съ штіе вїетѣл ромѣнѣ деспре ачесте? Астѣелѣ де кѣрїосїтѣдї пѣ аѣ Авторїї Ворварїлѣї де Бѣда, де каре Авторѣл пострѣ дшї вате жокѣ. —

Ачестаста есте пенѣміта іпотесѣ а До-манѣлї Шѣллер деспре орідїнеа лїмѣїеї ро-мѣне, о іпотесѣ, прекѣт ведем, фѣарте педерїчїтѣ, кареа, сокотїнд ла стѣдїл че

а пѣсѣ Авторѣл, ар фї мерѣїт о соарте маї вѣпѣ. Шїѣ сїмѣѣ дѣреросѣ кѣппрїнде пе омѣ, кѣнд кѣцетѣ ла вѣ лѣкѣ атѣт де днтінсѣ пе вѣ дрѣм атѣт де грешїт! Де кѣте-орї пѣ с'а афѣлат D. Авторѣ дн кѣрѣл лѣкѣрѣї сале ла вшїа адѣвѣрѣ-лѣї! Де кѣте-орї пѣтаї пѣ і-а стрїгат сѣ'л пїпѣїѣ! — Аста есте вѣртарѣа іпотеселор фаворїте, пе каре ши ле преформѣаѣ о-пѣл. Дар сїмѣл пострѣ челѣ дѣреросѣ ар фї кѣ тѣлт маї адѣнѣѣ, кѣнд ам пре-сѣпѣне, кѣ пѣ стѣдїл адѣвѣрѣлѣї ар фї мотївѣл черчетѣрїлор Dѣмісале ассѣпра лїмѣїеї ромѣне, чї алтчева, — вѣ че по-лїтїкѣ! — Съ фїе оаре вреѣн че ассеме-неа? Дакѣ пѣ днтрѣгѣ, дар пе де о парте се веде а фї пегрешїт вѣ мотївѣ полїтїкѣ. Іака кѣвінтеле Dѣмісале: „Пе де о парте ме сокотескѣ кїар даторѣ а рѣтне фѣрѣ крѣцаре пѣкоза амтѣцїрїлор, дїн кареа а-чеї Domnї — Авторїї ворварїлѣї де Бѣда — аѣ дессѣтѣ попѣлѣлѣї лор вѣ вештѣжот романѣ: пентрѣкѣ ачестѣ пѣрере фалѣ се веде кѣ і-а фѣкѣт сѣперѣї ши кѣ пѣ-треште ідеї деспре о сїнгѣрѣ лѣїтїмітате а Domnїеї ши моштенїреї ромѣне дн Ар-деал, каре пѣ се вѣпскѣ кѣ дрепѣл істо-рїкѣ ши кѣ пачеа локѣїторїлор Дачїеї!“*)

*) „— Theils scheint es mir sogar Pflicht, das Gewebe von Selbsttäuschungen, aus welchem jene Herren ihrem Volke ein römisches Gewand zuzammengeflickt haben, schonungslos zu zerstören, da dieser Wahnglaube sie stolz gemacht zu haben, und Ideen von alleiniger Legitimitaet rumunischer Herrschaft und rumunischen Besitzes in Siebenbürgen, zu nähren scheint, welche mit dem historischen Rechte und mit der Eintracht von Daciens Bewohnern gleich unvereinbar sind.“ — Archiv etc. 1. Bd. 1. H. S. 75.

— Ва съ зикъ аичі есте спінѣл! — Че се аттѣнце де пѣнза амтѣдирѣлорѣ, ва де мѣстра ші ачеастѣ дѣсертѣчѣне, пе че дрѣмѣ а кѣвтат Авторѣл съ о рѣмпѣ ші дакъ а рѣпто. Че се аттѣнце де дѣмпѣтѣчѣне фѣкѣтъ лѣі Петрѣ Маіор, кѣчї елѣѣ е Авторѣл Діалогѣлѣі, дѣ каре се паре Домѣлѣі Ш. а гѣсі крѣма, елѣѣ дѣ дѣ-трѣдѣчереа орї префаца історїеі сале а аррѣтат де че фолосѣ поате фї ромѣнїлор штіиода кѣ еї се трагѣ дїн Романї. Де че Авторѣл пресѣпѣне алте мотиве? Ченсѣра тїмпѣлѣі ачеллѣіа, кареа негрешїт нѣ ера дѣкѣ ашшеа лїбералѣ, ар фї свѣ-ферїт а се тїпѣрї дѣ ачеллѣ дїалогѣ ідеї перїкѣлоасе? Шї маї аллесѣ ченсѣра, о-перей вѣвї ромѣнїѣ? Анпої дакъ ченсѣрїї де аттѣнчї аѣ фост ашшеа де пѣдїнѣ пѣ-трѣнѣзѣторї, іар Д. Автор маї пѣтрѣнѣзѣ-тор, сокотеште Дѣтнеалѣі кѣ ва фї дѣ старе де а модїфика кѣвїнѣдереа че о аре зѣ попѣл деспре орїдїнеа са? Кѣдї ро-мѣнї вей гѣсі дѣ Трансїлванїа, карїї съ нѣ шїе спѣне кѣ се трагѣ дїн Романї шї кѣ сѣнт dedѣшї дѣ Дація де Траїанѣ? Прекѣт штіе ромѣнѣл ардеманѣ дїн тра-дїчїне съ спѣнѣ, кѣ Ыгарїї аѣ венїт дїн Сѣтїа (ашшеа зїче елѣѣ), шї Сaccїї дїн Фландрїа, тот ашшеа штіе шї деспре сїне де вѣде есте шї декѣнд? Ромѣнїї чеї лѣ-тїнадї штіѣ че респектѣ се кѣввїне дре-птѣлѣі історїкѣ; дар штіѣ шї ачееа, кѣ дела спїрїтѣл тїмпѣлѣі, кареле есте маї таре декѣт ілѣсїнїле ноастре, аѣ съ до-ѣкѣдеаскѣ мѣлте. Дар, ромѣнїї крѣдѣ таре, шї аѣ кѣвѣнт съ крѣадѣ, кѣ се трагѣ дїн романї, шї аонѣме дїн ачїа, пе карїї і-а addѣс Траїанѣ аичї. Еї, крѣдѣ, кѣ дакъ дѣ мїжлокѣл аттѣтор фѣртѣне, шї-аѣ ре-

дїнѣт націоналїтатеа шї лїмба, скѣтѣл еї, пѣтереа де вїацѣ нѣ есте стїнсѣ. Печїне поате съ свѣпере ачееаста? Кѣвї поате фї перїкѣлоасѣ? — Ромѣнїї штіѣ каре есте кїетѣчїзнеа лор дѣ вїиторѣ; о штіеаѣ а-чееаста дѣаїнте де а о азї дела ренѣмїтѣл депѣтат шї пѣвѣлїстѣ Fr. Pulszky. *) — Еѣ сѣнт деплїнѣ кѣввїнсѣ, кѣ Д. Шѣллер дѣ фѣндѣл інїмеї сале сїмте кѣ дѣ ро-мѣнї нѣ сѣнт мѣлте драмѣрї де сѣнѣде церманѣ: кѣчї аѣтѣнчї нѣ с'ар пѣрта аст-фелѣ кѣ пої, нѣ шї-ар аскѣдї папа ашшеа таре дѣ контра ноастрѣ. Орї шї кѣт, нѣ шеаде фрѣмосѣ а се кѣртѣвї кондеїл вѣвї омѣ дѣвѣдатѣ де астфел де мотиве. Ad-дѣвѣрѣл е маї таре декѣт тоате. Съ'л спѣнем претѣгїнденеа, вѣде се кѣввїне шї вѣде се чере. Сарчїна пентрѣ сѣдїпереа пѣчеї дѣ Трансїлванїа съ о ласе Д. Ав-тор пе змерїї гѣбернѣлѣі, карїї о штіѣ пѣрта шї аѣ пѣртат'о дѣаїнте де а се дѣ-черка Дѣтнеалѣі аї дескїде окїї. Іар кѣт пентрѣ вїиторѣл ромѣнїмеї дѣ Дація, съ о лѣсѣт аста дѣ мѣла лѣі Дѣтнезеѣ. Орї че вом зїче пої, — фатѣл, орї соар-теа дѣшї ва дескїде дрѣмѣл. Зїте че а зїсѣ Жоїе, дѣпѣче н'а пѣтѣт дѣпѣтка пе Жѣноне шї пе Вїпере, деспре лѣкрѣрїле Троїанїлор шї Рѣтѣлїлор:

„Quandoquidem Ausonios coniungi foedere Teucris
Haud licitum est; nec vestra capit discordia finem:
Quae cuique est fortuna hodie, quam quisque secat
spem,

Tros Rutulusve suat, nullo discrimine habebō:
Seu fatis Italuum castra obsidione tenentur,

*) „Die Sprachfrage in Ungarn,“ тїнѣрїтѣ шї дѣ „Ungarische Tabletten, aus der Mappē eines Independēnten.“

Sive errore malo Troiae, monitisque sinistris, —
Nec Rutulos selvo. Sua cuique exorsa laborem
Fortunamque ferent. Rex Jupiter omnibus idem,
Fata viam invenient.“ — Virg Aeneid. L. X. v.
105—113. — Маї мѣлтѣ дѣделленчѣзне
п'аре нѣчѣ зѣ дипломатѣ дѣн зѣллеле поа-
стре. —

Країова, 1846.

J. Maior...

СЪСПИВЪЛ СЕРАЧИЛОР.

О фѣйцѣ преадналтѣ шѣ недѣделеа-
сь! о дзеїре некѣпрѣнсь шѣ петѣлкѣтѣ!
о пѣтере невѣрѣтѣ шѣ петѣсвратѣ! о тѣ-
рѣре некѣвѣрѣшѣтѣ шѣ неасетѣпатѣ! о во-
гѣдѣ нескѣрѣшѣтѣ шѣ вѣстѣрѣе некѣлтѣ-
тѣ! о таре де дѣдѣрѣрѣ шѣ поean де фе-
рѣчѣрѣ! о гловѣ дѣпрецѣврат де нетѣрѣцѣ-
нѣре шѣ дѣсѣфлѣцѣт кѣ мѣлѣоне де мѣлѣоне
де лѣтѣ! о зѣверсѣ магмат кѣ атѣтеа
фѣйце недетермѣнате шѣ зна де алта а-
тѣрпате! о тѣ пѣте фѣрѣ де пѣте, каре
тадѣцѣ проведѣнда тотѣлѣ! пѣтрѣ че аї
рѣндѣт сѣртеа нѣстрѣ сѣ фѣе атѣт де вѣ-
трѣгѣ ферѣчѣреї поастре? че цѣаѣ грешѣт
нефѣйнда нѣстрѣ де аѣ дѣфѣйндаг'о спре а
те атѣрѣ шѣ ацѣ хѣлѣ некѣпрѣнса'дѣ вѣпѣ-
тате? че пѣчѣрѣ афлѣ тѣ дѣ недѣрѣпѣтѣ-
цѣле лѣтеї, кѣ аша флѣгматѣк ле невацѣ
дѣ сеатѣ? че вреї тѣ сѣ сторчѣ дѣн вѣл-
тѣшала нелецѣвѣрѣлор че стаѣ не ачест не-
цѣрѣчѣт глов? че глорѣе цѣаї предѣстѣнат
а прѣтѣнде тѣ дела астѣел де фѣйцѣ чер-
вѣкѣсѣ шѣ дѣдѣрѣтнѣкѣ, кареа дѣн леагѣнѣл
тѣперѣдеї шѣ пѣн' дѣ торѣнтѣл вѣтрѣне-
деї фѣптѣеде дѣ контра воїеї тале? пѣ
цѣаѣ фост дѣстѣл Dómnе сѣ аївѣ драчѣ пѣ-
маї дѣнтре дѣцѣрѣ, пѣтрѣ че аї воїт сѣ

се маї адаѣце пѣтерѣл дѣмонѣлор шѣ кѣ
ної? Ної шѣм кѣ неаї рѣндѣт спре ферѣ-
чѣре; апої пѣтрѣ че неаѣ коплешѣт непо-
рѣчѣреа кѣ атѣтеа тѣкѣлошѣ? Ної шѣм кѣ
сѣптем фѣїї тѣ шѣ тѣ пѣрѣнтеле пострѣ,
каре не їзѣецѣ де о потрѣвѣ; апої пѣ-
трѣ че грѣтѣдецѣ атѣта вѣтрѣеїе пѣсте не-
терпѣчѣа зѣнора дѣнтре ної? Ної шѣм кѣ
сѣптем фѣрадѣ шѣ фѣї аї зѣнѣ татѣ; апої
пѣтрѣ че соартѣа зѣнора дѣнтре ної есте
тѣкѣлѣсѣ шѣ а алтора ферѣчѣтѣ? кареа е
слѣвѣчѣзнеа зѣнора шѣ кареа е вѣртѣтеа ал-
тора? Де чѣне ецѣ тѣ маї адорат шѣ маї
апрѣцѣат? аѣ пѣ де ної дѣмпѣладѣї, карѣї
пѣрѣреа стрѣгѣм кѣтре тѣне шѣ пѣ сѣптем
авѣцѣдѣ? Де чѣне ецѣ тѣ маї дѣфѣїмат шѣ
маї дѣспрѣцѣат? аѣ пѣ де чеї че дѣ дѣ-
поверѣ кѣ богателе тале фачерѣ де вѣне?
Дѣчѣ дакѣ їзѣецѣ пре чеї че не апасѣ кѣ
повара недѣрѣпѣтѣдеї, апої маї вѣне пѣрде-
не де пре фада пѣтѣнтѣлѣвѣ, ка сѣ пѣ'дѣ
маї вѣлестѣтѣм проведѣнда; їар дакѣ тѣ
рѣцѣї пре чеї че пѣ те їзѣеск, апої чѣне
те опреѣде аї спѣлѣвера дѣ аерѣл нефѣїн-
деї, ка сѣ пѣ маї есѣсте їмперѣл лѣї Бел-
зѣвѣл?

Dómnе! оре пѣ ар фѣ фост маї вѣне,
сѣ пѣ фѣї креат тѣ астѣел де лѣте, дѣ
кареа вѣлестѣматѣї сѣвѣрѣшѣнд атѣтеа крѣме
їнѣрпале, поартѣ рѣнѣме де вѣртошѣ шѣ
глорѣошѣ, фѣрѣ сѣ ле фѣ атѣнс кѣрда їнѣ-
меї кѣндѣва аморѣл вѣртѣдеї; шѣ ної карѣї
пѣртѣм грѣвтатеа шѣ зѣдѣлѣл зѣлеї, пѣнѣ-
маї кѣ пѣ терѣтѣм нѣчѣ зѣ рѣнѣме; чѣ шѣ
їадѣл пѣтрѣ ної дѣ рѣндѣт. Де цѣ сѣѣ
фѣкѣт грѣаѣ де фѣйнда нѣстрѣ, апої стрѣ-
пѣцѣїне кѣ акѣл торѣцѣї, ка сѣ пѣ маї про-
дѣчет гласѣрѣ рѣпѣцѣїтѣре дѣ контра про-
нѣїеї тале! дѣстѣл Dómnе дѣстѣл! аѣжлѣгѣдѣї

ресвзпареа къ кареа не педепсещі! конті-
неаскъдсе вра къ кареа не врѣдсещі! стѣм-
переще длогрозіреа къ кареа не амеріоді!
O vai de noi асврідіі! пълъ кънд съ маі
плѣщем лпзадар лпайнтеа челві че сеа-
шълъ къ неаѣ пъръсіт пре ноі? пентрѣ
че маі свспіотъм лндешерт лпайнтеа че-
лві че паре къ с'аѣ депъртат дела ноі?
Dumnezeule Dómnе, ноі щім къ vnde ещї
тѣ, аколо é dragoste, паче, възкрїе, лївер-
тате, ферїчатате, сімплатате, сігврїтате;
аколо ванїтатеа п'аре лок, длогѣфареа а
перїт, лѣксѣл с'а оторѣт, егоїстѣл с'а де-
тѣпат, кастеле demone с'аѣ прѣпѣствїт;
аколо патїміле'с зевълате лп фрѣвл кѣм-
пѣтѣлві, крїмеле'с десѣїодгате прїп есем-
плеле domnїторїлор, авзвзрїле'с десрѣдѣ-
чїлате прїп аспрїтеа леїлор; аколо дре-
птатеа шї адевърѣл kondъce de вїртѣтеа
dívїнъ помпеазъ тронѣрїле, шї сѣреле вѣл-
тѣреї лшї ресфрѣнце разеле щїїнделор
песте тоді лптокта; аколо іеросїа пѣ се
помепеще, сімонїа пѣ се івеще, мїтѣрїа пѣ
лдрѣспеще; аколо пѣштѣл пѣ é кѣ-
тропїт de лѣкотїа впор прїваді, карїї п'аѣ
лїпсѣ маі мѣлт декѣт de треї коді de лок
лп лѣнг шї вѣл лп лат; аколо воїеа лві
Dzeѣ é практикатъ лп патѣра лѣкрѣрїлор;
кѣ вп кѣвѣнт аколо é Dzeѣ, vnde satan
п'аре лок. — Dar лндешерт маі лпшїрѣ
пѣ щїѣ къді теорїа реформелор не хѣртїе
спре ферїчататеа пѣстрѣ, кънд скопѣл лор
практик адїнтъ лп фавореа егоїстѣлві, каре
сѣще мѣдѣва лївертѣщеї пѣстре; адїнтъ ка
сѣ ізгопсаскъ хрїстіанїстѣл дїп шїжлокѣл
пѣстрѣ, саѣ свпт зѣвра лві сѣ не деспѣїе
прїп знелте секрете шї сѣ не редїе лп
ашрѣїре а пѣ не маї еспрїта кїпѣл тїкѣ-
лошїлор пѣстре; адїнтъ ка ної сѣ петре-

чем лп лптѣперекѣл нещїїнщеї, пълъ кънд
алдії рѣд de лптѣпечїтеа шї орвїа поа-
стрѣ; адїнтъ ка сѣ погѣре асврїпне вра
шї врѣїа черївлві прїп репщїрїле стоарсе
dїп гѣрѣне; адїнтъ ка сѣ влестетѣм шї-
пѣтѣл, ора шї zїoa лп кареа възвзрїм лѣ-
mїна неферїчїдїлор осѣндїдї дїп лѣтеа а-
чеаста.

О Dómnе Dumnezeule а тот щївсторїѣ-
ле! поаѣ пѣ не тревѣїе пїчі о реформѣ:
чї пѣмаї тоїагѣл тѣѣ шї варга та, каре шї
фѣрѣ реформе ва пѣтеа сѣ не мѣнгѣїе
сѣ ресторпїчеаскъ ферїчїреа зѣпанъ; пентрѣ
кѣ че фолос de реформе, дакъ реформа-
торїї лор пѣ леар да вїеагѣ? че фолос de
леїслагїе, дакъ ачеа с'ар кълка? че фолос
de фѣгѣдвїнѣе фаворавїле пентрѣ ної, дакъ
лпплїнїреа лор стѣ свпт протекдїа мїн-
чївнїе? че фолос de регѣлѣрї стготѣсе,
дакъ сѣртеа пѣстрѣ é осѣндїтѣ а пѣ прїмї
пїчі о префачере? нѣ пї саѣ плекат акѣма
de атѣтеа мїнчїшї ковїтѣре de ферїчїреа
пѣстрѣ.

1847, Apr. 20.

†.

Лпкеереа репрезентадїеї театрѣлві
лп Іашї.

Лпайнтареа автїмпѣлві шї лндаторї-
рїле дїрекдїеї, рекламаѣ кѣртареа репре-
зентадїїлор театрале, дрепт-каре жої лп
15. Маїѣ с'аѣ dat спре лпкеере шї лп ве-
неїсѣл D. Sterian дѣв пїесе: „Бѣла едѣ-
вадїе," comedie лп 3 акте de D. Бѣлѣческѣ
шї „Шїатра дїп касѣ," comedie лптрѣн акт
кѣ кѣптїче de D. Васїле Алесандрї.

Ачеа лпгѣїѣ пїесѣ пѣне лп контраст
взпѣтатеа обїчеїврїлор веї кѣ едѣвадїа чеа

пoтъ, каре асторъа, спре deriderе, o пземе
це въпъ. Дo време кънд дiн кърсва вр-
зиреi се веде мълт рiдикат дo амъодoбъ сi-
стеме. Пре мългъ dese пevericimилъри a
intricior, дoкъркареa лавделор времi веки
a патрией шi a стръмошiлор че фъчеа пе-
гвдеторъа Христoфор, кареле дъпре пземе
(Британовичi) се паре стръиn, шi амвiдиос
a шi търита фата къ вo воер, пъ се дoце-
леце към с'аъ пвтът ка мiриле Петре Мъ-
зърескъ, cocind дела къзвoие къ мiреаса,
съ ласъ с'и фъре фетемеa amantъа чел de
maï painte, шi ел съ o дoкъвиnдезе фъръ
в'o свърпаре шi скандал, пентръ къ атъочи
аъ дескоперит къ ачел amant ера a лъi фiъ
патърал?.. аша o desnodare a вънеi едъ-
кади есте дo контра регълелор драматиче
шi маï мълт дo контра моралъаи. Пре
мългъ ачесте репрезентадиa аъ свферит шi
dîn грава къ каре еа пъ с'аъ пвтът вiне
прегъти.

Шiатра dîn касъ, a доза оаръ репре-
сентатъ, аъ авет вo деплиa свкчес. D. Але-
ксандри аъ дoфъдошат пе счепъ o тъм-
пларе de челе скоасе dîn вiаца социалъ, ва-
рактереле сънт вiне еспъсе, шi дoфъдо-
шеазъ вo табло de авiз пентръ ачеле тате
каре, дoтр'адевър сокотеск фетеле лор
Шiатръ дo касъ, de каре се къвiне a съпа
къ рiзикъа феричиреi лор. Тодi акторiи аъ
жъват вiне, Madama Steriani ш'аъ дoделес
ролъа, Хер Франц аъ десфътат пъвликъа,
дар п'ар тревъи се вiте вноерi къ есте до-
ктор, Demoazela Гавриела аъ кънтат вiне,
deasemene DD. Лъкеан шi Николаъ, репре-
зентадиa се дoкее къ вo аплавс свътор.

Дiрекдиa аъ дат тръпеi вo концед de
3 лъни, каре, сънтет дoкредингади к'ъла ва

дoтревъиnда дo стъдiва декламаторъ шi
a ролърилор, ка съ поатъ пъвликъа a се
въкъра шi a o вра пентръ дoпайнтареа артеi
dramатиче!

М о с а и к.

Чел маï mare акъм вiедъитор цiганте
(зриаш) се афлъ дo Бостон. Ел се кiамъ
Ханислав шi a фост дo а. 1840 лънг de 9
пiчиоре. Дар фърте скiмосит; пе тот пiчио-
ръа аре — че пъ с'а маï авзит — къте doi
цезъки, шi пoге пе фiенде каре de ачестi
цезъки съ се ласе жос. Ел е — дакъ шi
дo анъа de фацъ вiедъенде — de 26 de anî,
фiивъа вoвi таринар дo Фiладельфiа.

Дo Madrid с'а оприт пентръ карнева-
лъа анъаи 1840 пъртареа таскелор-de
карактер. Нъ вор оаменiи карактеръа,
пiчи сiнгър дo таскъ.

Ш А Р А Д Ъ.

Дoтреагъ тъ привещi зрътъ саъ фъртоасъ,
Дo карне саъ дo пеле, опi тоартъ фъръ оасъ.
De'mi таï капъа сънт дo старе, съ ростеск пе-
дoпечатъ,

Дo акъне саъ къглас таре, сiмцименте ч'аï къзтат;
De теаъ дoдempt порокъа, трънъа меъ с'ъл ръ-
свчещi,

Opî de теаъ дoпiнс пъкатъа, поъа кап с'ъл маï
чiвнещi,

Дар тотъшi феричей фi, дакъ дъпъ ретезаре,
Теi птэе ферi de mine, prin o поаъ ръсгърпаре,
Кънд фъкъндъ'ми коада кап, iар dîn тръи апоi
пiчоаре,

Дoсфършит prin амъндоаъ съ тъ поди аве 'п-
prinсоаре.

Т. С.